

J E L E N K Ö R.

102. szám

Pest, szerda december 23^{kán}

1835

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (országgyűlési tudósítás; kinevezések; Doboka megye közgyűlése; b. Schönstein József, Höck Ferencz, b. Barkóczy Károly, Scultéty István, Szilágyi József.) Anglia (Calcuttaból hírek 's különféle holmi). Franciaország (Moniteur és j. de Paris az amerikai ügyről; az öreg Talleyrand; gőzhajózás 's a' t.). Oroszország (a' vasósi beszéd a' j. des Débats és Beobachter után). Spanyolország (tisztváltozások; adakozások a' hadi költségekre; a' Revistát gyalázzák; Catalonia állapotja). Amerika. Portugália. Németország. Belgium. Németalföld. Elegyhírek.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsonyban a' RR. dec. 14—16 napjain többnyire a' már kész határozatok szerkesztésével foglalatostkodtak. Dec. 17ikén orsz. ülés volt mind a' két táblánál 's a' tanácskozások egyik tárgya az országgyűlés végét sürgető legközelebbik k. leírásra készült fölírás javaslata.

Kinevezések: Ő cs. kir. fősége nov. 28ki legfensőbb határozata szerint: az eperjesi görög egy. káptalannál Chira András örkanonokot nagypréposttá (pedig mellkereszt-viselhetési engedelemmel); Hodobay Bazil éneklő-kanonokot, olvasó-kanonokká; Popovics Bazil püspöki titoknokot éneklő-kanonokká; Gagancz József héjőkereszturi plebanust örkanonokká; Jakowits Mihály csebinyei plebanust iskolás-kanonokká; —

dec. 10iki legfensőbb határozata szerint pedig Zarában a' coll. törvényszéknél megürült tanácsnoki hivatalra dr. Nagy József obbrovazzo praetort méltóztatott kinevezni.

Az erd. kir. Főkormányzék Beringer János ur előléptetésével ürességbe jött kormányzék kiadó segédtszti hivatalra kormányzék jegyző Szabó Ferencz urat; a' Veszprémi Sámuel ur nyugalmaztával pedig az erdélyi tartományi számvevői hivatalnál ürességbe jött számvevőtiszt hivatalra ingrossista Incze István urat nevezé.

Az erdélyi kir. kincstárnokságnál Bányai Mihály elhunytával egy lajstromzó; a' károlyfejérvári kir. pénzverő-háznál pedig a' fő aranyválasztói 's a' műszerekre ügyelői hivatalok jöttek ürességbe. (k. kam. tud.)

Ns. Doboka vmegye RRei Bonczidán dec. 11 's 12ikén tartották közgyűléseket. Előbb is az országgyűlés-elosztatást tárgyzó f.e.jan 29k. költ's az ország RReihez 's k. főkormányzékhez intézett két leírás olvastatván föl, elhatároztatott: ő cs. k. kir. főségét alázatos fölírásban az országgyűlés mentülelőbbi megadatásaért megkérni. 'S ezen fontos tárgyon kívül a' RR. semmi más tárgy iránti tanácskozásba nem elegyedtek. Erd. Hir.

Pest és Buda közt dec. 22. 's 23ka közötti éjjél a' Duna beállott.

Báró Schönstein József udv. tanácsnok, referendár, arany sark. vitéz 's a' magy. kir. sz. István rendir-noka, Bécsben f. h. 13ikán élte 44ik évében meghalálozott. — Ez előtti nap pedig szinte Bécsben, hunyt el Höck Ferencz apát, a' cs. Leo-

pold-rend vitéze, udv. tanácsnok, 's a' cs. kir. napkeleti akademia kiszolgált igazgatója életének 87ikében. Ezen boldogult hazánkfija (szül. Pozsonyban 1749 oct. 11k.) egyike volt a' mostani keleti nyelvtudósok legjelesbeinek. 1777ben a' keleti akademiában már r. tanítója volt a' keleti nyelveknek. Fáradozásai jutalmul IL József császártól 1785ben Nekrep prépost helyébe az akademia igazgatójává neveztetett ki, 's ez időtől fogva egész az intézetből kilépteig a' keleti nyelvek 's hazai történetek mellett, az arabok, persák, ozmannok, turkomannok és tatárokéit is tanította. Az újra kinyomatott Meniaszky szótár-kiadásban, egyike volt a' legelőbbkelő részvevőknek 's a' hozzá csatolt tudományos észrevételek nagy részint tőle vannak. 1801ben a' bécsi egyetem rectorává választatott. 1804ben ünneplé az akademia óalatta Maria Theresia cs. és kir. által lett alapulta félszázados évét, melly alkalommal az akkori legidősb növendék Stürmer Bertalan, jelenleg ausztriai követ a' portánál, az intézet teremében nagy szamu gyülekezett előtt, alkalmi beszédet mondott. Hosszas és haszonnal teljes igazgatása alatt Höck ur az akademiának egy majd 20,000 keleti hivatalos levelekből 's más különféle tárgy irományokból álló kincset gyűjtött a' növendékek gyakorlására 's művelődésére. 1827ben ünneplé ezen intézet félszázados évnapját Höck áldásteli abba léptének; egy valódi ünnep vala ez, melly minden jelen volt, többnyire magas méltóságokban álló, hajdani növendékeit körülötte, mint atyjok körül egy kellemes koszoruba fűzte. Ez alkalommal nyéré a' Leopold-rend keresztjét. — Meghalt szinte Bécsben dec. 12ikén b. Barkóczy Károly cs. aranykulcsos, ősnagy 's több külföldi katonai rend vitéze, élte 50ikében; végre Budán Skultéty István a' magy. kir. Helytartótanács lajstromzója dec. 14ikén.

Kolozsvár dec. 11. Egy szerencsétlen meggyilkoltatott öreg temetési tisztességének valánk mai nap szemlélőji. Nyugalmazott kamarai számverő tanácsos Szilágyi József ur életének borzasztó erőszakos halál vete véget 78dik évében. A' külvárosban a' kötetemő aljában fekvő tulajdon házának belső udvara felől levő magány-szobájában dec. 9re viradott reggeli 5 óraker ágában halva találták, torkán 's mellén látható kék foltok erőszakos megfojtatását nyilván mutatták; két ládáját, mellyben pénzét tartotta, fel-

törve, a' benne volt irományokat szétszórva lelték; azon szobához közel, mellyben meggyilkoltattott, a' azonszéd-vendégfogadó közkertjén talált lajtorja mutatta, hogy a' gyilkosok azon hágtak át, kik az elragadott pénzzel, mint nyomaik mutatták, a' köztemető melletti útra mentek. — Ezen gyilkosok a' gonosztettre már jó előre készültek, mert a' szerencsétlen eset előtt egy héttel a' meggyilkoltatottnak hamis órkutyája néreggel találtatott megégetve. A' boldogult férfi 42 évig folytatta pontos szorgalommal kir. közhivatalát; szorgalmas és a' gyűjtöttet még maga kényétől is megvonó takarékos gazd. lévén, közhirből gazdag embernek tartatott. Mint tudatik, minden szerzeményt még ezelőit több évvel tett végintézetében a' n. enyedi ref. collegiumnak, hol tanult, hagyta. —

A N G L I A.

Calcuttából írják, hogy Rundscht Singh és Dost Mohammed chan közt a' fenforgó viszályok szünni kezdenek. Rundscht Singh e' végre Gurnaumba ment, hol Mohammed chan 15,000 emberrel 's 35 álgúval helyet foglalt. A' békejavaslatokat Mohammed chan tette, kinek a' miatt hogy három testvére elpártolt tőle, 's több csatát vesztett, hadakozási vágya igen megesüggött. Rundscht Singh azonban igen alázó föltételeket terjesztett elibe. — Calcuttában azt hitték közönségesen, hogy a' kormány Indiában mindent ezüst-pénzlábra szándékozik állítani, az arany-pénzlábat pedig teljesen eltörölni. —

Az angolok élnek halnak híres férfiak kézirataiért. Elgondolhatni, hogy sokan örömet akarnának O'Connell kéziratával is birni. Nem rég valaki igen unszolta őt e' miatt kérelmével, 's legalább csak néhány szót 's nevét kívánta. O'Connell türelmét veszítve a' kérőnek következő tagadó választ irt: „Uram! Annyit zaklatnak kézírásomért, hogy föltettem magamban ezentul nem adni azt senkinek többé. Ön 's a' t. O'Connell Dániel.“ —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur és Journal de Paris következő cikket ad az amerikai ügyről: „A' Gazette de France, miután a' Moniteur dec. 4ki cikkelyét közölte, következőleg fejezte ki magát: E' rövid nyilatkozáshoz, (mellyben tudnillik a' Moniteur emlité, hogy a' kormányhirül adá az amerikai kormánynak a' követház végzetét,) még a' következőt is kell esatolnunk, mellynek valóságaért kezeshetünk. Igen is, a' külminister csakugyan meghagyá a' 25 milliót illető törvény megszvazta után a' francia ügyviselőnek Amerikában, hogy tudósítsa Jackson elnököt a' végzésül fogadott Valazé-féle indítványról, azon bizonyítással, hogy a' francia ministerség a' legkisebb vagy legszelidebb visszahuzással is meg fog elégedni. „Ha tehát, úgy mond a' francia ügyviselő, Ön rá áll arra, hogy a' congressust megnyitó beszédben oda nyilatkozik, mikép Ön igen is élénk volt

azon sürgetésében, akkor a' francia kormány egészen megelégyülve 's minden ki lesz egyenlítő.“ De a' mit a' Moniteur nem mond, az abban áll, hogy Jackson a' francia ügyviselő ezen színléseire épen semmitsem felelt, 's épen azon napon adott parancsot Barton urnak az amerikai ügyviselőnek visszatérésre, mellyen t. i. a' közlés tételét. Azt kérdezzük már most bármelly becsületes embertől: mert volna é hat év előtt valaki francia ügyviselővel így bánni? Eddig a' Gazette. A' Gazette levelezője, (folytatja a' Moniteur) hibásul van értesítve. Hibás, mintha a' francia ügyviselő olly közlést tett volna az egyesült statusok kormányának, mellyben illyen vagy ollyan kifejezés beiktatása kívántatek a' jövő küldeménybe. A' francia kormány kötelességének tartá közleni az 1835ki jun. 17iki törvény tartalmát, 's azon kötelességét, mellyet e' törvény rá ruháza. De az is hibás, hogy ezen a' francia kormány meghagyására tett nyilatkozás válasz nélkül maradt. Mind a' közlés, mind a' válasz szóval történtek. Az e' tárgyban előforduló irományok a' páirkamara és követház asztalaira fognak tételni. 'S ha bár a' kiegyenlítés nem lehetséges is, legalább semmi sem történt azokban, mi a' félreértést 's meghasonlást a' két ország közt még inkább terhelné. — Minthogy azonban tavaly a' francia tulajdon ellen javasolt rendszabályra az egyesült statusok ügyviselőjének visszahivatása következt, a' francia kormány részéről némi előgondoskodási rendszabályok voltak szükségesek. Ez a' mostani készültek célja, mellyek révünkben történnek. E' pillantásban tehát nincs jogszerű ok háborura Franciaország 's az egyesült statusok közt 's a' megtámadás semmi esetben sem fog Franciaország részéről eredni.“ — A' National egy Algierből jött levél után azt mondja nov. 24ről, hogy Abdel-kader ügyviselőji által elterjesztett hírnél fogva ezen arab vezér a' francia sereget nem fogja bevárni, hanem a' pusztába visszavonulni. —

Már említettük, hogy Ujyork és Anglia közt rendszer gőzhajózásra társaság állott össze, most ismét francia és amerikai tőkepénzesek arra szövetkeztek, hogy Ujyork és Havre közt létesítsenek gőzhajózást. A' terv már ki van dolgozva, 's elfogadva, 's tetemes házak irták alá magukat. Két gőzhajó francia, kettő amerikai lobogó alatt fog járni. Mig e' vállalat létesül, azalatt még egy más gőzhajózással is foglalkoznak a' tőkepénzesek. Szándék udnillik Havre és Sz. Pétervár közt föllállítani gőzhajózást. Az orosz czár ezt igen ohajtja, 's létesítésére mindjárt első 200,000 frankot irt alá, de olly föltét alatt, hogy orosz részről mindenik gőzhajón bizonyos számú fiatal tengeri legénység tartassék, melly arra legyen szánva, hogy

miután tanulási éveit illy gőzrakhajókon a' csatornában vagy pedig a' keleti tengeren kitöltötték, azután a' czári tengerészetben tartozzanak mind szolgálat. Az ezen gőzhajózásra szolgáló első gőzhajót Russziában már megépítették, 's hihetőleg a' jövő tavasszal moszka lobogó alatt meg is fog az Havre előtt jelenni. —

A' National a' Moniteur azon czikkelyére, mellyben tagadja, hogy a' fr. kormány valamely bizonyos kifejezés fölvetelét kívánta legyen az éjszakamerikai egyesült statusok elnökétől, annak legközelebbi küldeményébe a' congressushoz, következő észrevételt közöl: „Igen is csak szóbeli közlemények történtek a' francia és éjszakamerikai kormány közt Livingston ur levele után. De ez nem kedvező mód az úgy is rozsul vitt ügy békes elintézését hihetőbbé tenni, mert ha olly sok fáradságba kerül az írott oklevelek értelméről meg egyezni: mi történik akkor, ha az értekezések a' beszélgetés említéséhez csatoltatnak? A' francia kormány ad első példát az alkudozás e' furcsa nemére. Pageoturnak meghagyaték: beszélje Forsyth urnak el, hogy a' francia kamarák bizonyos indítványt szavaztak, melly az egyezés végrehajtatását a' küldemény által okozott sérelem helyrehozása alá rendelé. Forsyth azt válaszolá Pageot urnak szóval, hogy elbeszélésére nem ügyel, Barton ur pedig azt kérdezte beszéd közben Broglie urtól: melly napon fog tetszeni a' francia kormánynak fizetni? Broglie azt válaszolá, hogy e' kérdésre felelnie szükségtelen, valamint Forsyth ur nem felelt. Ezek hihetőleg azon fontos közlések, mellyek a' kamarák tisztségeiben leteendők, 's a' kamarák kétségkívül méltánylani fogják azon mély ügyességet 's megvihalán méltóságérzetet, mellyek intézék ezen alkudozásokat.“

A' Bon Sens szerint Talleyrand hg gyöngékedése miatt szobájából sem mehet ki, de azért minden estve válogatott társaság van nála. A' király néhány tiszt kíséretében naponként meglátogatja őt, a' tuileriák kertjén keresztül. A' társalkodás Talleyrand részéről mindig élénk, noha már 83ik évében biczeg. — Egy párisi levelező azt mondja dec. 8ról, hogy Sebastiani Londomból tudósítá a' fr. kormányt, mikép az éjszakamerikai kormány is hajlandó az angol kabinet közbenjárását elfogadni. —

OROSZORSZÁG.

Az Oest. Beob. illy bévezetéssel közli ama' varsói beszédet, melly néhány hét óta a' lapokat olly igen foglalatoskodtatja: „Azon elvünkhez hiven, mi szerinti fejlődések beszédeit 's a' hivatalos irományokat csak akkor közöljük, midőn azokat valóságos forrásból ismérjük, nem adtuk a' varsói beszédet mindeddig. De most a' dec. 3iki st. pétervári Journ. ban következő czikket olvasunk: Miután a' j.

des Déb. azon szavakat, mellyekben a' czár Varsón átutazta közben ezen város küldöttsége iránt nyilatkozott, vizshangoztató, és szintolly gyűlöletes mint fondor jegyzésekkel kíséré azokat, mellyek nyilvános ellenkezésben állanak a' rend 's állandóság azon elv ivel, miket e' lap egy idő óta vallott; nekünk parancsunk jött a' Journ. des D. ezen czikkét lenyomatni, hogy Oroszországban terjedjen el. Illy nyilvánosság az egyedüli válasz, mellyet eféle czikkék érdemlenek, valamint egyszersmind legmérgesb bírálata azoknak, mert bebizonnyítja, mi kevésre becsülik itt az olly tehetetlen gyűlölség megtámadásait, mellyek a' czár tettei vagy szavai ellen intéztetnek. E' beszéd, mellyet a' czár Varsóban tartott, most is, mint mindig, hűség és nemzeti megalázódás egyhangu érzelmével fogadtatik, 's Lengyelországban is bizonyosan benső meggyőződéssel 's úgy fogadtatott, mint komoly ugyan de üdves igazság kifejezése. Mert nem az által biztosíthatni a' népek békességét, haszneredélyeiknek hízkelünk. Hogy a' czár alattvalói nyugalalmát 's jóllétét állandóan biztosítsa, fen hangon így kelle neki szólnia: „Maradjatok hűvek kötelességitekhez, 's elfelejtetitek a' történeteket; őrizzétek magatok országotok nyugalalmát; őrizzétek azt zendítő irományok terjesztésétől, 's meg fogjátok ez által annak jóllétét erősíteni; neveljétek gyermekeiteket a' vallás és fejdelmek iránti hűség elveiben, 's boldog jövőt készítetek azoknak; legyetek várostok benső nyugalmanak őrei, 's az új Sándor-föllegvár csak ótalmatokra leend itt; ha másképp cselekesztek, végtelen nyomort hoztok magatok 's hazátokra! — Ezek az igazságok, mellyeket a' császár és király Varsó küldöttinek tudtokul adni kénytelen volt. — De még következő emlékezetre méltó szavakat is tolda hozzájuk, mellyeket a' Journ. des Déb. viszont adni szorgalmasan elkerült: „már régóta megbocsátottam az ellenem 's családom ellen intézett sérelmeket. Egyedüli ohajtásom a' rosztat jóval fizetni, 's akaratotok ellenére is, titeket boldogítani. Ezt én Isten előtt fogadtam, 's nem is szegem meg eskümet.“ A' bocsánat és békének e' szavai fenhargon mondtak; ezek minden lengyel szivben vizshangzani fognak, kik fejdelmökhez hűvek, 's honjokat igazán szeretik — 's mi erősen hisszük, hogy a' királyság ujonnan fölvirágzó jóllétének új zálogi leendnek. Csak nyugalma ellenségei magyarázhatják azt félre, vagy hallgathatják el.

A' beszéd a' Débats után így hangzik: „Tudom uraim, szólani akarnak velem; sőt még beszédök tartalmát is tudom; de hogy hazugságtól megkiméljem Önöket, azt akarom, hogy e' beszédet ne tartsák; mert tudom, nem ollyanok érzelmeik, minőknek azokat velem elhitetni akarnak. 'S mikép is hihetnék Önöknek, holott ugyan ezen nyelven szóltak Önök a' revolutio előesté-

törve, a' benne volt irományokat szétszórvá lették; azon szobához közel, mellyben meggyilkoltatott, a' szomszédvendégfogadó közkertjén talált lajtörja mutatta, hogy a' gyilkosok azon hágtak át, kik az elragadott pénzzel, mint nyomaik mutatták, a' köztemető melletti urra mentek. — Ezen gyilkosok a' gonosztettre már jó előre készültek, mert a' szerencsétlen eset előtt egy héttel a' meggyilkoltatottnak hamis órkutyája méreggel találtatott megételeve. A' boldogult férfi 42 évig folytatta pontos szorgalommal kir. közhivatalat; szorgalmas és a' gyújtóttat még maga kényétől is megvonó takarekos gazdálván, közhírből gazdag embernek tartatott. Mint tudatik, minden szereményit még ezelőtt több évvel tett végintézetében a' nyenyedi ref. collegiumnak, hol tanult, hagyta. —

A N G L I A.

Calcuttaból írják, hogy Rundscht Singh és Dost Mohammed chan közt a' fenforgó viszályok szünni kezdenek. Rundscht Singh e' végre Gurnaumba ment, hol Mohammed chan 15.000 emberrel 's 35 álgúval helyet foglalt. A' békejavaslatokat Mohammed chan tette, kinek a' miatt hogy három testvére elpártolt tőle, 's több csatát vesztett, hadakozási vágya igen megcsüggedt. Rundscht Singh azonban igen alázó föltételeket terjesztett elibe. — Calcuttaban azt hitték közönségesen, hogy a' kormány Indiában mindent ezüst-pénzlábra szándékozik állítani, az arany-pénzlábat pedig teljesen eltörlení. —

Az angolok élnek halnak híres férfiak kéziratáért. Elgondolhatni, hogy sokan örömet akarnának O'Connell kéziratával is birni. Nem rég valaki igen unszolta őt e' miatt kérelmével, 's legalább csak néhány szót 's nevét kívánta. O'Connell türelmét veszítve a' kérőnek következő tagadó választ irt: „Uram! Annyit zaklatnak kézírásomért, hogy föltettem magamban ezentul nem adni azt senkinek többé. Ön 's a' t. O'Connell Dániel.“ —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur és Journal de Paris következő cikket ad az amerikai ügyről: „A' Gazette de France, miután a' Moniteur dec. 4ki cikkelyét közölte, következőleg fejezte ki magát: E' rövid nyilatkozáshoz, (mellyben tudnillik a' Moniteur emlité, hogy a' kormány hirül adá az amerikai kormánynak a' követház végzetét,) még a' következőt is kell esatolnunk, mellynek valóságaért kezeshkedhetünk. Igen is, a' külminister csakugyan meghagyá a' 25 milliót illető törvény megszüavazta után a' francia ügyviselőnek Amerikában, hogy tudósítsa Jackson elnököt a' végzésül fogadott Valazé-féle indítványról, azon bizonyításal, hogy a' francia ministerség a' legkisebb vagy legszelidebb visszahuzással is meg fog elégedni. „Ha tehát, úgy mond a' francia ügyviselő, Ön rá áll arra, hogy a' congressust megnyitó beszédben oda nyilatkozik, mikép Ön igen is élénk volt

azon sürgetésében, akkor a' francia kormány egészen megelegülve 's mindenki lesz egyenlítő.“ De a' mit a' Moniteur nem mond, az abban áll, hogy Jackson a' francia ügyviselő ezen színléseire épen semmitsem felelt, 's épen azon napon adott parancsot Barton urnak az amerikai ügyviselőnek visszatérésre, mellyen t. i. a' közlés tétetett. Azt kérdezzük már most bármely becsületes embertől: mert volna é hat év előtt valaki francia ügyviselővel így bántani? Eddig a' Gazette. A' Gazette levelezője, (folytatja a' Moniteur) hibásul van értesítve. Hibás, mintha a' francia ügyviselő olly közlést tett volna az egyesült státusok kormányának, mellyben illyen vagy ollyan kifejezés beiktatása kívántaték a' jövő küldeménybe. A' francia kormány kötelességének tartá közleni az 1835ki jun. 17iki törvény tartalmát, 's azon kötelességét, mellyet e' törvény rá ruháza. De az is hibás, hogy ezen a' francia kormány meghagyására tett nyilatkozás válasz nélkül maradt. Mind a' közlés, mind a' válasz szóval történtek. Az e' tárgyban előforduló irományok a' páirkamara és követház asztalaira fognak tétetni. 'S ha bár a' kiegyenlítés nem lehetséges is, legalább semmi sem történt azokban, mi a' félreértést 's meghasonlást a' két ország közt még inkább terhelné. — Minthogy azonban tavaly a' francia tulajdon ellen javasolt rendszabályra az egyesült státusok ügyviselőjének visszahivatása következett, a' francia kormány részéről némi előgondoskodási rendszabályok voltak szükségesek. Ez a' mostani készültek czélja, mellyek réveinkben történnek. E' pillantásban tehát nincs jogszerű ok háborura Franciaország 's az egyesült státusok közt 's a' megtámadás semmi esetben sem fog Franciaország részéről eredni.“ — A' National egy Algierből jött levél után azt mondja nov. 24ről, hogy Abdel-kader ügyviselőji által elterjesztett hírnél fogva ezen arab vezér a' francia sereget nem fogja bevárni, hanem a' pusztába visszavonulni. —

Már említettük, hogy Ujyork és Anglia köztrendes gőzhajózásra társaság állott össze, most ismét francia és amerikai tőkepénzesek arra szövetkeztek, hogy Ujyork és Havre közt létesítsenek gőzhajózást. A' terv már ki van dolgozva, 's elfogadva, 's tetemes házak irták alá magukat. Két gőzhajó francia, kettő amerikai lobogó alatt fog járni. Míg e' vállalat létesül, azalatt még egy más gőzhajózással is foglalkoznak a' tőkepénzesek. Szándék udnillik Havre és Sz. Pétervár közt fölláítani gőzhajózást. Az orosz czár ezt igen ohajtja, 's létesítésére mindjárt első 200,000 frankot irt alá, de olly föltét alatt, hogy orosz részről mindenik gőzhajón bizonyos számú fiatal tengeri legénység tartassék, melly arra legyen szánva, hogy

miután tan
ban vagy p
czári teug
Az ezen
Russziába
vő tavassz
előtt jelen

A' M
mellyben
bizonyos
éjszakam
legközlele
vetkező
közlemén
ríkai kor
ez nem
békes eli
fáradság
egyezni:
beszélge
kormány
nemére.

ayth urn
nyos ind
hajtatásá
rehozásá
geot urn
Barton t
glie urt
kormány
kérdésre
ur nem
lések, m
ők, 's
fák azon
érzetet,

A'
gélkedé
minden
rály nél
gatja ő
salkodá
már 83
zö azt
donból
amerika
közben

A'
varsói
pokato
hiven,
los iron
valósá
beszéc
journ.k

miután tanulási éveit illy gőzrakhajókon a' csatornában vagy pedig a' keleti tengeren kitéltették, azután a' czári tengerészetben tartozzanak mind szolgálat. Az ezen gőzhajózásra szolgáló első gőzhajót Russziában már megépítették, 's hihetőleg a' jövő tavasszal moszka lobogó alatt meg is fog az Havre előtt jelenni. —

A' National a' Moniteur azon cikkelyére, mellyben tagadja, hogy a' fr. kormány valamely bizonyos kifejezés fölvetését kívánta legyen az éjszakamerikai egyesült statusok elnökétől, annak legközelebbi küldeményébe a' congressushoz, következő észrevételt közöl: „Igen is csak szóbeli közlemények történtek a' francia és éjszak-amerikai kormány közt Livingston ur levele után. De ez nem kedvező mód az ügy is rosszul vitt ügy békes elintézését hihetőbbé tenni, mert ha olly sok fáradságba kerül az irott oklevelek értelméről meg egyezni: mi történik akkor, ha az értekezések a' beszélgetés említéséhez csatoltatnak? A' francia kormány ad első példát az alkudozás e' furcsa nemére. Pageot urnak meghagyaték: beszélje Forsyth urnak el, hogy a' francia kamarák bizonyos indítványt szavaztak, melly az egyezés végrehajtását a' küldemény által okozott sérelem helyrehozása alá rendelé. Forsyth azt válaszolá Pageot urnak szóval, hogy elbeszélésére nem ügyel, Barton ur pedig azt kérdezte beszéd közben Broglie urtól: melly napon fog tetszeni a' francia kormánynak fizetni? Broglie azt válaszolá, hogy e' kérdésre felelnie szükségtelen, valamint Forsyth ur nem felelt. Ezek hihetőleg azon fontos közlések, mellyek a' kamarák tisztségeiben leteendők, 's a' kamarák kétségkívül méltánylani fogják azon mély ügyességet 's megvíthatlan méltóságérzetet, mellyek intézek ezen alkudozásokat.“

A' Bon Sens szerint Talleyrand hg gyöngékedése miatt szobájából sem mehet ki, de azért minden estve válogatott társaság van nála. A' király néhány tiszt kíséretében naponként meglátogatja őt, a' tuileriák kertjén keresztül. A' társalkodás Talleyrand részéről mindig élénk, noha már 83ik évében biczeg. — Egy párisi levelező azt mondja dec. 3ról, hogy Sebastiani Londonból tudósítá a' fr. kormányt, mikép az éjszakamerikai kormány is hajlandó az angol kabinet közbenjárását elfogadni. —

OROSZORSZÁG.

Az Oest. Beob. illy bévezetéssel közli ama' varsói beszédet, melly néhány hét óta a' lapokat olly igen foglalatoskodtatja: „Azon elvünkhez híven, jmi szerint fejdelmek beszédeit 's a' hivatalos irományokat csak akkor közöljük, midőn azokat valóságos forrásból ismérjük, nem adtuk a' varsói beszédet mindeddig. De most a' dec. 3iki st. pétervári Journ. ban következő cikket olvasunk: Mintán a' j.

des Déb. azon szavakat, mellyekben a' czár Varsón átutazta közben ezen város küldöttsége iránt nyilatkozott, viszhangoztatá, és szintolly gyűlöletes mint fondor jegyzésekkel kíséré azokat, mellyek nyilvános ellenkezésben állanak a' rend 's állandóság azon elv ivel, miket e' lap egy idő óta vallott; nekünk parancsunk jött a' Journ. des D. ezen cikkét lenyomatni, hogy Oroszországban terjedjen el. Illy nyilvánosság az egyedüli válasz, mellyet eféle cikkek érdemlenek, valamint egyszerűsmind legmérgebb bírálata azoknak, mert bizonyítja, mi kevésre becsülik itt az olly tehetetlen gyűlölség megtámadásait, mellyek a' czár tettei vagy szavai ellen intéztetnek. E' beszéd, mellyet a' czár Varsóban tartott, most is, mint mindig, hűség és nemzeti megalázódás egyhangu érzelmeivel fogadtatik, 's Lengyelországban is bizonyosan benső meggyőződéssel 's úgy fogadtatott, mint komoly ugyan de üdves igazság kifejezése. Mert nem az által biztosíthatni a' népek békességét, haszenvedélyeknek hízkelünk. Hogy a' czár alattvalói nyugalomát 's jóllétét állandóan biztosítsa, fen hangon így kelle neki szólnia: „Maradjatok hívek kötelelességekhez, 's elfelejtetitek a' történeteket; őrizzétek magatok országotok nyugalomát; őrizzétek azt zendítő irományok terjesztésétől, 's meg fogjátok ez által annak jóllétét erősíteni; neveljétek gyermekeiteket a' vallás és fejdelmek iránti hűség elveiben, 's boldog jövőt készítetek azoknak; legyetek várostok benső nyugalmanak őrei, 's az új Sándor-föllegvár csak ótalmatokra leend itt; ha másképp cselekesztek, végtelen nyomort hoztok magatok 's hazátokra! — Ezek az igazságok, mellyeket a' császár és király Varsó küldöttnék tudtokul adni kénytelen volt. — De még következő emlékezetre méltó szavakat is tolda hozzájuk, mellyeket a' Journ. des Déb. viszont adni szorgalmasan elkerült: „már régóta megbocsátottam az ellenem 's családom ellen intézett sérelmeket. Egyedüli ohajtásom a' rosszat jóval fizetni, 's akaratotok ellenére is, titeket boldogítani. Ezt én Isten előtt fogadtam, 's nem is szegem meg eskümet.“ A' bocsánat és békének e' szavai fenhangon mondtak; ezek minden lengyel szivben viszhangzani fognak, kik fejdelmökhöz hívek, 's honjokat igazán szeretik — 's mi erősen hisszük, hogy a' királyság ujonnan fölvirágzó jóllétének új zálogi leendnek. Csak nyugalma ellenségei magyarázhatják azt félre, vagy hallgathatják el.

A' beszéd a' Débats után így hangzik: „Tudom uraim, szólni akarnak velem; sőt még beszédök tartalmát is tudom; de hogy hazugságtól megkíméljem Önöket, azt akarom, hogy e' beszédet ne tartsák; mert tudom, nem ollyanok érzelmeik, minőknek azokat velem elhitetni akarnák. 'S mikép is hihetnék Önöknek, holott ugyan ezen nyelven szóltak Önök a' revolutio előesté-

jin. Nem maguk Uraságtok voltak é, kik ezelőtt őt, nyolcz évvel előttem hűségéről 's hódolásról szólottak; 's néhány nap mulva megszegték esküjüket? Sándor császár többet tett Önökért, mint orosz czárnak tennie kellett volna, ki Uraságtokat tömérdek jótéttel halmozta el 's inkább kedvezett Önöknek, mint saját alattvalóinak, 's Önöket a' legvirágzóbb, legszerencsésb nemzet-té tevé, 's még is őt a' legfeketébb hálátlansággal jutalmazták meg. — Még a' legkedvezőbb helyzet sem volt Önöknek elég; 's utóljára szerencsésüket még saját kezeikkel zuzták össze. — Itt az igazat mondom Önöknek, hogy kölcsönös állásunk világos legyen előttünk, 's hogy tudják Önök, mihez tartsák magukat, mert a' nyugtalanságok óta először szólok ma Önökhez. Uraim, tettek szükségesek, nem szavak: a' megbánásnak szivből kell jönie. Én felindulás nélkül szólok; látják Önök, hogy nyugott vagyok. Nem haragszom, 's Önökkel akaratjok ellen is jót fogok tenni. A' marsal kititten látnak (Paschkewitz) teljesíti akaratomat, támogat engem minden szándékimban, neki is gondja van Önök javára. (Itt a' küldöttség tagjai meghajlottak a' marsal előtt.) Ej mit, uraim! mit jelentsenek e' hajlongások? Mindenek előtt a' kötelességet kell teljesíteni 's az embernek magát becsületesen viselni. Uraim! Önök két dolog közt választhatnak: úgymint, vagy megmaradnak azon csalódásban 's független Lengyelországról álmodozásikban, vagy nyugottan élnek mint hű alattvalók kormányom alatt. De ha független Lengyelország saját nemzetiségéről álmodozásaik 's ábrándozásaikban makacsul átkodnak meg, csak nagy szerencsétlenséget vonhatnak magukra. Én egy felleget építettem ide, 's ezennel nyilvánítom Önök előtt, hogy a' legcsekélyebb lázadásra e' várost halomra lövetem, 's Varsót megsemmítendem, — 's valóban, — nem én fogom azt ismét fölépíttetni! Fájjalom, hogy így kell Önökhez szólanom; fölségnek kinos így bánni alattvalóival; de mit Önöknek mondok, saját javokra van. Önöktől függ, uraim, a' multat velem elfelejtetni; de csak viseletük, 's kormányom iránt hódolásuk által juthatnak erre. — Tudom hogy leveleznek a' külfölddel, hogy rosz nyomtatványok küldetnek ide, 's hogy az elméket meg akarják rontani. De a' világon a' legjobb rendőrség sem képes olly határszélek mellett, mint Önökéi, hasonló útkos közléseket meggátolni; Önöknek maguknak kell a' rosz elhárítására rendőrséget gyakorolniok. Ha gyermekeiket jól nevelik 's vallás és fölség iránt hűséget elveket szívrogtatnak beléjük, úgy jó uton maradnak. Azon nyugtalanságok közepett, mellyek Európát ingatják, azon tanok (doctrinák) közepett, mellyek a' társas épületet megrendítik, egyedül Oroszország maradt erős és sértetlen. Higyék el, uraim, igazi

szerencse ezen országhoz tartozhatni 's ótalmával birni! Ha jól viselik Önök magukat, ha minden kötelességeiket teljesítik, atyai gondom is mindnyájokra ki fog terjedni, 's mind annak, mi megtörtént, daczára, kormányom mindig gondoskodni fog javukról. Jól megemlékezzenek arra, mit mondtam most Önöknek."

SPANYOLORSZÁG.

Egy madridi levél nov. 27-éről némelly a' ministeriummal összeköttetésben levő személyek után, azt közli, hogy Cordova, kinek a' szabadelmű párt előbbi pályáját sohasem bocsáthatja meg, nem sokára el fog mozdíttatni 's helyébe egy vállalkozó és biztos hazafi küldetni. De csakugyan nem is lehet tagadni, hogy Cordova hadi munkálati 's mozgásai megfoghatatlanok. A' salvatierai visszavonulást remeknek nevezi, hol pedig serege hátát fedetlen hagyta; a' 15i 's 16i estellai útban, úgy látszik semmi egyéb célja, mint hogy Carlos ágyában háthasson, 's az innéti visszavonulásban ismét egy két száz embert veszthijában. — Általában az igazgatás minden ágiban változnak a' tisztviselők, 's kevés idő mulva csak 1820diki 's 1823diki férfiak viselendik a' hivatalokat. Mendizabálnak legjobb akarat mellett sem lehet azon kellemetlen helyzetet elkerülni, hogy magának kettős ellenségeket ne szeressen, u. m. azon tisztviselőket, kiket hivatalaitól megfoszt, 's azon barátjait, kiket hivatalokba tesz ugyan, de a' kik még is nagyobb kijelölésre vágnak. — Kik előbb kereskedési biztosak 's kalmárlegények voltak, most egyszerre főtisztviselők szeretnének lenni, arra támaszkodván, hogy mind a' ministertanács, mind a' procuradorház elnöke a' kereskedői karhoz tartoznak. A' cadixi junta ismét titoknoka, Garcia Villalta érdemei tekintetéből lugói kormányzóvá nevezetett, az előbbi hadi minister Valdes pedig cubai főparancsnokká lesz, hol nagy nyugtalanság uralkodik. — Az igazságminister két rendeletében nagy önkény mutatkozik, mellyeknek egyike a' saragossai káptalannak azt parancsolja, hogy a' néptől elűzött érsek helyébe administratori választson 's ennek világi jövedelmeit foglalja le; a' másika pedig az urgeli püspököt számúzi, 's annak jövedelmeit bírói zár alá veti, anélkül, hogy azt perbe idézné, kihallgatná 's annak módja rende szerint elítélné. —

December elsője levén a' határnap, mellyre a' 100,000 ember-kiállításnak el kellene végeztenni, majd meglássuk, nem fog é csalatkozni a' ministerium ebbeli várákozása. A' hadiminister egy rendeleténél fogvást az ujonnan szedett katonaság egész száma a' más fenálló seregekhez fog csatoltatni, úgy hogy minden zászlóalj száma 1200 emberre növekedjék, 's 8 csapatból áll

jon, mi
lovassá
tisztból
költség
neheze
mány r
ajánlat
fizettet
ben 1
201,5
fr.). A
estek

E
„Azon
Revist
nyira
nemze
hoz.
vély r
kormá
temül
csinys
szit a
fenhé
magát
lóka
vakito
vel
hintn
a' no
dásár
Az i
fölség
vissz
sonló
közbe
ván,
E' k
tiájik
nek
királ
egy
dosit
küld
gyék
az
va,
felé
mini
keze
órák
elkü
alatt
ada
része
ügy

jon, mindenik 100 emberrel 's 5 tiszttel. — A' lovasságnál minden század 100 emberből 's 5 tisztből álland. — Önkéntes adakozások a' hadi költségek segedelmire mindenfelől történnek, de nehezen lehetnek oly sikerűek, mint ezt a' kormány reményli. — Nov. 1-jétől 15dig az önkéntes ajánlatok következő mennyiségűek: egyszerre befizettetett 553,152 real; évenkénti segedelmekben 1,117,087 real; benmaradó fizetésekben 201,583real; mindössze 1,871,802real (467,950 fr.). A' statuspapirosak néhány nap óta nagyot estek a' madridi pénzsarnokon.

Egy madridi levelező így ír az Allg. Ztgban: „Azon hang, mellyel a' Gaceta 's a' ministeri Revista a' királynéről 's ministereiről szól, épen annyira illetlen egy nagy és szabaddá lenni akaró nemzethez, mint egy nemes fejdelemasszonyhoz. Alcalá Galiano, a' nép szónoka, ezen kevély római lélek, mióta baráti vezetik a' status kormányát, a' legizetlenebb nyomoruságokra veteműl, hogy hírlapjában a' legcsekélyebb kicsinyiségeket is nagy dolgokul találja elő. Így készit a' sors minden tettetőnek büntetést, míg azt fenhéjázásra ragadja, 's ez által oda csalja, hogy magát egész csupaszságában mutassa 's a' csalóka fénysugárt levetkezze, mellyben eddig a' vakított sokaság előtt félistenként ragyogott. Mivel gyakran kis körülmények is tiszta világot hintnek a' dolgok helyzetére, lefordítom Önnek a' nov. 23i Revistából a' következő mind előadására mind foglalatjára nézve nevezetes czikket: Az igazság minister kocsija, ki tegnap, miután ő fölségével dolgozott, el Prado kir. mulató-várból visszatért, 's a' minister-tanács elnökeé, ki hasonló czélra ugyanazon mulatóvárba ment, utközben összeakadtak; mind ketten sebesen hajtatván, összeütköztek, 's mindkettőnek tengelye tört. E' kellemetlen történet okozta, hogy ő excellentiájik Fuente de la Reinában valának kénytelenek maradni. Alig ért e' hír a' fölséges regenskirályné füleihez, nyomban parancsolá ő fölsége egy kamarásnak, hogy a' történetről hiteles tudósítást hozzon, 's e' fölött egy udvari hintót küldö, hogy ő excellentiájik annak hasznát vegyék, míg azután a' kamarástól megtudá, hogy az eltört kocsi egyiké ismét helyre van állítva, 's a' ministerek folytaták utjokat a' főváros felé. Mi nem tudjuk: volt é e' kocsütközésnek minister urakra nézve valami kellemetlen következése, de azt tudjuk, hogy ő fölsége még 11 órákor éjjel is aggodalmak közt volt, mivel az elküldött kocsi még akkorig vissza nem tért. Ez idő alatt ő föls. kitetsző nyugtalansága új bizonyoságot ada szép lelke gyöngéd gondoskodásáról, 's azon részvétéről, mellyet minden dolog, nem csak közügyet illető, hanem há' jobbágyai személyes jól-

létét érdeklő is, nála gerjeszteni szokott. — Utóírás: Később tudók meg, hogy a' minister urakat legkisebb baj sem érte. 'S végre, mint honszeret legfényesebb példáját, említik a' hírlapok a' ministerek azon határozását, hogy naponként együtt ebédeljenek, 's habzó champagne-nál vegyessék köziparral a' status nehéz munkáit, mielőtt a' lélek erejét emésztés zavarná.

A' barcelonai hírlap közre teszi azon hiv. nyilatkozást, minél fogva Mina gen. Catalonia tartományt ostrom-állapotunak nyilatkoztatja. A' nyilatkoztatás napjától fogva 14 napnyi időköz van engedve fegyver-létételre, 's ő fölségének a' királynénak hódolásra. Ezen időn tul minden pártosra, ki kezében fegyverrel fogatik el, halál vár, valamint azokra is, kik a' pártosokat fegyverrel, élelemmel, vagy akármi más módon segítik, vagy ezeket a' pártosakhoz viszik, vagy azokkal levelezésben 's közösülésben vannak 's a' t. A' Journal des Débats, melly e' nyilatkoztatást közli, így elmélkedik: midőn ezen, több hasonló, 's zendülésünk legrosszabb időszakából került decretumok alakjára készült rendelést közöljük, csak sajnálnunk lehet azon tartomány állapotját, mellynek parancsnoka kénytelenek tartja magát ilyen eszközökhez nyúlni, 's azok vakságát, kiket még hosszú tapasztalás sem győzhetett meg efélék sikeretlenségéről. — A' National pedig egy bátor tollal irt czikket közöl ez ügyben: sajnálva látjuk „ugymond“ miként Mina generál ismét azon erőszakos rendszabályok pályájára lép, mellyek neki a' baski tartományokban 's Navarrában viselt parancsnokságakor oly ártalmasok valának, 's most is csak a' carlosi párt növekedését eszközöndik. Mina gen. egyszersmind katonai és polgári feje Cataloniának, ő hivatalába léptekor a' carlosi insurrectio elejét találta ott, de a' melly ki nem tört volna, ha a' kormány Navarrában jobban intézte volna dolgait; de azon iszonyú hibák, mellyek ottan történtek 's még most is folyvást történnek, nagyra növeszték az insurrectiót, 's kényszeríték a' madridi kormányt azon mértékben lenni kegyetlenbé, millyenben gyöngült. Mi ohajtánk vala Mina becsületére nézve, hogy előbb ügyekezett volna erőssé lenni, mintsem kénytelen lön kegyetlenségre veteműlni; kegyetlenség sohasem erő, hanem kétségbeesés jele, melly bizonyos bukást előz meg. — Két mód van insurrectio ellen szegűlni; fegyver és ijesztgetések. Az első mindenkor becsületes 's egyszersmind elhatározó; a' másik romlásra vezet 's beestelenűti azt, ki vele él. Ha valamely ország oly szerencsétlen, hogy polgári háborúba keveredik, mindig van olly része a' lakóknak, melly ingásra hajló 's kész, csakhogy békét lásson, az erősebb párthoz csatlakozni. A' népek

ezen ingadozó része ellen vannak közönségesen intézve a' felsőség fenyegetései, melly maga is ingadozó. Ijesztés által vélik a' kételkedőket vissza's féken tartani, 's így az ellenpárt ölébe taszítják azokat, melly hasonló fenyegetéssel nem él. Így van jelenleg Catalóniában. Ugyanazok, kik eleinte Krisztina kormányához hajoltak, látván a' királyné ügyvivőinek lomhaságát és ügyetlenségét, elhagyják azt, kinyitják füleiket 's szíveiket a' carlositák csábításának, menedéket adnak azoknak 's a' t. Természetes, hogy a' kételkedőket erősíteni, 's a' megalégtetlenekeket zabolán tartani kell — de mi módon? — kettő közül az egyik: vagy cselekvés, vagy pedig fenyegetés. Ki fölteszi magában, hogy cselekedni fog, ki az ellenség ellen indul 's nem nyugszik előbb, mint azt elérte, megtámadta, megverte, eloszlatta, az bizonyosságot teszen, hogy ő az erős 's ügyesb. Ez maga után vonja, hogy őt tartják szerencsésbnek is, 's ha egyszer ügyessége, ereje, szerencséje próbált adta, nincs szüksége többé azon vérszomjas fenyegetésekre, azon ijesztő rendelkezésekre, mellyek csak pulyák vagy ostobák segédszerei. — Talán azt mondja valaki, hogy igen könnyű nekünk róaszial mellő: Minának tanácsot adni; hisz hogy munkálkodjék ő, ha nincs elég ereje? — mi nem tudjuk, mennyi hadi ereje van Minának; de ha mindent úgy kell is neki előteremteni, a' carlositák szinte hasonló esetben vannak, 's annyi bizonyos, hogy a' christinók szolgálatjára több anyagi eszköz, több segédforrás áll készen. Mina igen csekély katonai erővel is sokat tehetne, csak nyílt mezőn akarná magát mutatni. De minden esetre sokkal könnyebb 's kényelmesb dolog palotájából adni rendelkezéseket, mellyeknek minden czikke csak ezt ismétli! „agyon kell löni! agyon kell löni! a' ki nem engedelmeskedik!“ — Illy uton egy nemesb zendülés, mellynek célja polgárisulás, fölvilágulás, szabadság, biztosítékok, jóllét, nem állhat erős lábra Spanyolországban. Zendülésnek katonai bátorság, 's főleg vezérek elméje, hazafisága, munkássága által kell növekedni. (mint Éjszakamerikában egykor) — 'S itt következik a' jó intés Mina generálhoz, mint az itt kifejtett elvek következménye. —

Nov. 30án nyitattak-meg a' vitások a' válasz-fölrás felett. Minden hírlapnak egyező véleménye, hogy heves viták leendnek, mellyeket a' bemutatott javaslat többféle módosítása követend. Az Eco kívánsága, hogy a' fölrásnak több színt 's életet adjanak, 's benne némelly dolgokat említsenek, mellyeket a' javaslat csak amugy könnyeden elmellőzött — kivált pedig a' jövő alkotmányító certest 's a' tartományi juntákat. A' J. d. Déb. nem csak azt hiszi, hogy a' vitások heve-

sek lesznek, hanem azt is hozzá adja, hogy Madridban a' nép közt félelmes forrongás uralkodik. A' Memorial des Pyrenées pedig (melly Pauban jön ki épen olly hihetetlen, mint iszonyú nagy ujságot beszél, t. i. hogy a' portugáli ministerváltozás következtében Mendizabal ministeriuma megbukott, a' királynétól regensége elvetetett 's Mina diktatorrá kiáltatott. —

Egy bayonnei hiv. tudósítás dec. 5éről jelentti, hogy Iriarte és Oraa dec. 3án Lerouge pártost egész, mintegy 200 emberből álló csoportjával, elfogták. St. Sebastiani nov. 28i levél szerint Jaureguy Villareált (Biscayaban) elfoglalta. —

Navarrában semmi egyéb nem történik, mint sereg-összesítő mozdulatok 's hadi fortélyos intézkedések.

A M E R I K A.

Ujyorából írják, hogy az ottani városinép száma óriás lépésekkel öregbül. 1839ban hivatalos összeírás szerint a' lakosok száma 202,589 volt, most 264,000, 's így öt év alatt 62,000 lélekkel szaporodott. — Mivel Éjszakamerikában mint Angliában, minden családnak saját háza van, tehát, ha minden családot általában 12 személyre veszünk, évenként 1023 új házat kell a' városban építeni, melly számból legalább egy negyedrészt azonban olly emberekre kell venni, kik eleinte kis házbérben laknak, 's így saját házat nem építhetnek. E' szám be is teljesül, mert e' pillantásban 797 új ház épül, e' fölött tizenhat új szentegyház, egy vámház, egy fogház, egy egyetem, egy collegium, egy lyceum, 's még több nagy nyilvános épület. — A' Times a' Journal des Débats után Philadelphiából nem a' legkedvezőbb dolgokat írja. T. i. Amerikában a' kormány több olly oklevelet bocsát közre, mellyek a' francia alkura tartoznak, 's azokkal azt szándékozik elérni, hogy a' nép véleményét kipuhatolja, 's ha lehet, indulatját a' francia kormány ellen fölizzassa. Így azon mértékben, mellyben a' népet hajlandónak fogják háborura hinni, vagy nem, ellenséges vagy engesztelő lesz az elnök küldeménye is a' congressushoz. Minden, vagy legalább sok függene tehát attól, ha Franciaország nem hirtelenkednék. —

A' Times Philadelphiából következő levelet közöl: „Philadelphia nov. 8án. Egyik előbbi levelemben azt mondtam: „Ha kevés nap alatt Franciaországból valami kedvező nem hallatik, a' pártlapok a' népet bizgatni fogják.“ Ezt már teszi is a' Globe, a' kormány legfőbb organuma. Ebből azt ítélni: hogy a' kormány minden reményen túl is adott a' dolognak Franciaországgal a' congressus összejövete előtt kiegyenlíthetősére, 's ennél fogva hivatalos lapját oda utasítá,

hogy a'
lid szökk
az elnök
a' pénz
pénzügy
jövédela
ban biza
idő alatt
minister
fölmener
pénzért
reménye
statuspé
de az l
rug. Ide
a' birod
lárnyi.
éjszaka
ingerler
Francia
nem in
egylenl
Azouba
's a' ha
legyint
tás e' k
A' bék
háboru
ülése f
M
toni lap
tonban
táboron
mond a
texasi
történe
hogy a
talanitj
si vára
nak te
kormán
ans vi
főkola
tségge
A
hozott
lyekbe
különb
dásító
redék
ellens
Elboc
okozo
járulta
ezige

hogy a' franciaia kormányt, ha bár elcinte szelid szókkal is, támadja meg. Véleményem szerint az elnök diadalmasan fog az ország jóllétére 's a' pénzügy virágzó állapotjára hivatkozni. A' pénzügyminiszter utó évi tudósításában ugyan a' vámjövendelmek csak 16 millió dollárra tétettek; azonban bizonyosan fölmennek 23 millióra. Ugyanez idő alatt a' statusföldök eladásából a' pénzügyminiszter 3½ millió dollárt reményelt; mi azonban fölmenend hat millióra. A' statusföldeket csak kész pénzért adják. A' pénzügyminiszter mind ebből azon reményét fejező ki, hogy 1836. január 1én a' statuspénztárban 6 milliónyi tiszta fölösleg leend; de az hihetőleg 15, vagy tán 16 millióra is fölrag. Ide járul még azon tőke is, melyet a' status a' birodalmi bankban bir, 's melly 8 millió dollárnyi. Ezen állapot nem kevesse fogja mind az éjszakamerikai kormányt, mind a' népet háborúra ingerleni Franciaország ellen. Mind e' mellett ha Franciaország sem fenyegetéssel sem gúnyolással nem ingerlenai az amerikai népet, a' békes kiegyenlítés talán egészen még sem válik lehetlenné. Azouban nyugtalan szellem szállong országszerte, 's a' hamuban szendergő zsarátnag leggyöngébb legyintetre is lángra lobbanhat. Az ujjelnök-választás e' körülmények közt egészen más irányt vehet. A' békehirdető csak kigúnyoltatnék, 's mindenki háboru mellett nyilatkoznék. Így a' congressus jövő ülése fontos leend."

Mexico. Az Albion azt mondja bizonyos bostoni lap után, hogy a' mexicói ügyviselő Washingtonban hivatalos jegyzéket nyújtott által Jackson tábornoknak, mellyben kormánya hathatósan ellenmond azon mozgásoknak, mellyek Ujorleansban a' texasi lázadás támogatására történtek 's folyvást történnek. Ujorleansi hírek azonban azt állítják, hogy az éjszakamerikai városokat szüntelen nyugtalanítják a' mexicóiak. E' hírek tudnillik a' texasi városokat már az egyesült birodalomhoz tartozóknak tekintik. A' lázongók Texasban 's a' mexicói kormány seregei már folyton csatáznak. Uj-Orleans vidéki éjszakamerikai lapok legkevesbé sem fitkolják, hogy Éjszakamerikából tetemes segítséggel támogattatik a' lázadás Texasban. —

PORTUGÁLIA.

A' „Tajo rózsája“ nevű brigg tudósításokat hozott Lissabonból Havreba nov. 27-éről, mellyekben a' ministervátozásnak okai valamennyire különbözőn adatnak elő az angol hírlapok előadásától. Szerintük némelly tisztek különböző ezredektől, kikre gyanu volt, hogy Saldanha iránt ellenséges indulattal viseltetnek, elbocsáttattak. — Elbocsáttatásuk a' seregnél nagy elégtelenséget okozott. A' lissaboni őrsereg tehát küldöttséget járútatott ő Főlsége a' királyné elibe, mellyet ezigen igen leereszkedő kegygyel fogadott, 's azon

igérettel eresztett vala el magától, hogy nem csak az elbocsáttott tisztek újra hivatalaikba állittatnak, hanem Saldanha is kitétetik hivatalából. — Saldanha utóbbi időkben olly gyűlölt személlyé lön, hogy hihetőleg Portugáliát is el kell neki hagyania. — Terceira és Palmella hgek személyes bátorságuk miatt rejtekezve vannak. — Ezerféle hír kereng a' királyné férjhezmenetét tárgyazó udvari eselszövények felől. Egy iromány azt akarja elhítenni, hogy Franciaország és Anglia nagyon el fognak bámulni, ha a' királyné választását megtudják. A' Ski National egy kelésnap nélküli levelet mutat elő Lissabonbul, mi szerint a' királyné választása Lajos Napoleon hgre esett, ki anyjánál, a' néhai hollandi királynénál lakik.

NÉMETORSZÁG.

Prussziában ujjdon k. rendelés jelent meg, melly a' tisztviselőknek keményen meghagyja, hogy a' hivatalos ügyeket titokban tartsák. — A' Göttingában ezen félévben tanuló ifjuság száma mindössze 904; a' multban 881 volt. Az ujjdon érkeztek közül thelogiát 37 tanul, törvényt 98, orvostudományt 59, philosophiát 128 's a' t.

Majnról dec. 5-ől írják, hogy Coburgban az egybekelési alkudozások némileg megakadtak, 's a' portugáli követ nem egészen egyezik meg a' Coburg hgi részről kívánt föltételekben, 's így igen valószínű: hogy még Lissabonba fog ujjabb utasításért küldeni, mellytől függend az alkudozások további sorsa. Mindebből igen kétséges: megtörténendik e az egybekelés Coburg herczeg 's donna Maria közt? vagy tán engedend a' hgi család 's a' portugáli meghatalmazott föltéteit elfogadja. —

Az amsterdami kereskedő lap szerint a' württembergi, badeni és sigmaringi kormányok engedelmet adtak ifjabb Willing 's Goll és társaságának mint amsterdami kereskedő házaknak, hogy csatornát vonjanak a' Duna 's Rajna összecsatolására Kintigen keresztül. Továbbá azt is mondják, a' württembergi király Molineau urnak, e' házak ügyviselőjének engedelmet adott arra, hogy csatornát ásathasson a' bodeni tó és Duna-összekötésre Ulmtól Frídríkshaven felé. — Mellyik létesülend előbb 's mi következése leend a' háromféle összekötésnek? a' közel jövőndő megmutatja.

Bajorországban München és Augsburg közt vasutat készül egy társaság építeni. Egyszersmind javaslatba hozták, hogy ezen vasutnak a' posta is hasznát vehesse. Mind általjában a' közlés könnyítése miatt, mind azon tekintetből, hogy e' vasutnak a' posta is hasznát veendi, a' statuskormány az országos törvényhozó test nélkül azt határozta, hogy e' vállalat közérdekü lévén 's mint ollyan az 1814ki aug. 14iki kir. rendelés értelmé alá esik, mellynél fogvást a' szükség ese-

tén kisajátítás alá vették mind az, mi az ily né-
mű vállalat sikerülését gátolná 's gátolja. 'S így
ha valaki földén átmenend az, 's a' birtokos a'
földet alku mellett általadni nem akarja, kisajá-
títás 's kármentesítés mellett elveszik azt tőle.
— A' munkát már a' jövő tavaszon megkez-
dendik. —

A' württembergi országgyűlésben dec. 1én
Pfizer követ következő indítványt tön: „Tegye-
nek a' RRdek ellenmondó nyilatkozást, 's jog-
fentartást a' német szövetség 1834ik oct. 31ik
napján költ határozata ellen a' bíróságot illetőleg,
mellyet a' Rendek a' kormány és ország közt fen-
forgó meghasonlások kiegyenlítésére semmikép
sem ismérnek el törvény- és alkotmányserű esz-
köznek; úgy szinte mondjanak ellen a' német-
szövetség minden egyoldalú beavatkozásának az
országgyűlési ügyekbe.“ Az elnök, 's a' minis-
teri követek azt sürgették, hogy ezen indítvány
csak akkor nyomtattassék ki, midőn az ország-
gyűlési állandó biztosság tudósítását e' tárgyban
meg fogja tenni. Az indítványtevő 's az egész el-
lenző rész pedig azonnali kinyomatását sürgeté.
A' dolog hoszu és heves vitára nyujtott alkalmat, míg
végre csakugyan győzött a' ministeri oldal, 's
az országgyűlés 56 szózáttal 29 ellen azt hatá-
rozta, hogy az indítvány kinyomatása a' mon-
dott tudósítás beadásaig halasztassék el. Mire Pfi-
zer így nyilatkozott: Alá kell magamat vetnem
a' kamara határozatának; de nem titkolhatom el
azon jogtalanságot minden esetre, hogy midőn az or-
szágos biztosságnak egy tudósítást indítványom
ellen kinyomatnia szabad volt, tőlem ugyanazon
jog megtagadtatott. —

BELGIUM.

Brüsselből írják, hogy a' belga katonaság
igen jeles mind legénysége szépségére, mind
rendkívüli tisztaságára nézve, olly annyira, hogy
az orangisták maguk is hinni kezdik, mikép a'
hollandiak megtámadása most, habár a' francziák
nem segítenék is Belgiumot, sikeretlen maradna.
A' jövő tavaszon a' sereget itt is használni fog-
ják ország 's vasút- készítésre. — Brüssel város
ezen év elején a' 2, vagy 3000 főből álló ör-
ségen kívül 102,702 lakost számlált. Mult év-
ben 3862 személy halt meg, ellenben 4230
gyermek született. Az utóelőtti számlálathoz még
csak 94,000 volt a' lakosok száma. E' szám-
jegyzék tanu, hogy Belgium állapotja javul. Szó-
ban forog egy vasut-építés Brüssel és Páris
közt is. —

Figyelmeztetés: A' pénteken és szombaton eső karácsoni ünnepek miatt jövő postán ujsággal nem
szolgálhatunk.

Igazítás: Jelenkorunk 669 lapja 2dik szeptén a' 21 sorban „ellenmondja“ helyett olv. „ellenmonda“; — 672 lapja 2dik
szeptén pedig a' 10 sorban „hangakart“ helyett olv. „hangászkart“ mert „hanga“ szó — myrica (frutex — Tamariske —
apró növény-csemete) nem pedig „musica“ ideát jelent.

Szerkeszti Helmezy. — Nyomtatja Beimeil.

NÉMETALFÖLD.

A' general-statusok 2ik kamrájában egy ktr.
bocsátvány olvastatott föl, melly a' kamatok tel-
jes fizetését tárgyzó törvényjavaslatot kíséré. A'
kamara egyik része az ismétleni fizetés mellett,
másika pedig ellene volt. Azonban a' teljes fi-
zést pártolók is azt állíták, hogy a' kormány nem
követett minden módot el kiegyenlítésére a' Hol-
land és Belgium közt fenforgó különzéseknek.
A' pénzügy-minister e' törvényjavaslat támogatásá-
ra végre azt emíté, hogy a' kormány még csak ez
évben kívánja a' Rendektől az egész adósság ka-
matit 's tehát azon adósságét is, melly Belgiumra
szálland, 's ha Belgiummal az év lefolytában semmi
egyezés sem történhetnék, a' kormány módrul fog
gondoskodni, hogy a' kamatok teljes megfizetése
adózási teher nélkül történjék meg. E' nyilatko-
zásra a' törvényjavaslat 39 szózáttal 12 ellen el-
fogadtatott. — Lesz é azonban az érintett ki-
egyenlítésből Holland és Belgium közt valami, a'
jövendő titka. Annyi bizonyos, hogy a' hollandi
király folyvást vonakodik ettől.

ELEGYHIREK.

Egy fiatal nő Marseilleben panaszlevelet nyuj-
tott bé egy ur ellen, rosz vele-bánás miatt, mellyre
ő okot nem adott. Mivel a' fölperes szép és fiatal
volt, igen sok kíváncsi jelent meg a' törvény-
teremben. A' törvényszék elnöke szokott módon
a' bévezető kérdésekhez fogott, 's többek közt
kérdé a' szép nőt: hány esztendő? — mire ez
magát 19 esztendőnek mondá. — Ügyvéde hi-
jában ügykezett megmutatni, hogy már teljes-
koru; (mivel különben a' panasznak nem is lehet
törvényesen helye) a' nő állhatatosan megmaradt
a' mellett, hogy ő csak 19 esztendő. Így tehát
a' törvényszék kénytelen volt azon ítéletet hozni,
hogy a' panasz törvénytelen, 's a' pör költségeit
a' szép fölperes fizesse meg. Valóban pedig ez már
teljeskoru volt 's közelebb 29 mint 19 évhez,
de hogy ifjabbnak tessenek, fillentett, 's készebb
volt a' költségeket megfizetni 's a' rajta ejtett
gyalázatot boszúlattan hagyni, mint igaz korát
fölfedezni. — Böhm bajor udvari hangász München-
ben, társaságban Schafheitel dr. rral azon titkot
találta fel: mint kell a' leghitványabb vasérczből
legjobb vasat 's ebből ismét különös jó aczelt készíte-
ni, mellyet kivált olesósága is ajánl. Ezen találmány
mellett szól azon körülmény is, hogy a' bajor
kir. kormány már alkut kötött a' föltalálókkal,
hogy az általok ismét módon készittessék a' vasat
minden kir. hámorban; angol kereskedők pedig
már korábban tették ugyanazt.

P
illető l
megtör
nap a'
indítat
kozási
gyak i
gában
végre
czikke
Ö
szerint
udvari
házn.

V
14kér
léküvé
szágy
— kö
megye
vábbá
talan p
tisztá
másaik
a' me
igazsá
lelkesi
hogy
he az
RR. m
zés a'
A' bih
e' tett
1836i
város
vegyes
jét Be
minder
tára is
re ped
teremé
szerzé
Haza
tánylás
A'
járás,